

Lege nr. 416/2001

din 18/07/2001

Publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 401 din
20/07/2001

privind venitul minim garantat

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

CAPITOLUL I

SECȚIUNEA 1
Dispoziții generale

Art. 1. - (1) Familiile și persoanele singure, cetățeni români, au dreptul la un venit minim garantat ca formă de asistență socială.

(2) Venitul minim garantat se asigură prin acordarea ajutorului social lunar, în condițiile prevăzute de prezenta lege.

(3) Instituirea venitului minim garantat se întemeiază pe principiul solidarității sociale.

Art. 2. - (1) În sensul prezentei legi termenul familie desemnează soțul și soția sau soțul, soția și copiii lor necăsătoriți, care locuiesc și gospodăresc împreună.

(2) Este asimilată termenului familie și situația persoanei necăsătorite care locuiește împreună cu copiii aflați în întreținerea sa.

(3) În sensul alin. (1) se asimilează termenului familie bărbatul și femeia necăsătoriți, cu copiii lor și ai fiecăruia dintre ei, care locuiesc și gospodăresc împreună.

(4) Prin termenul copil se înțelege copilul provenit din căsătoria soților, copilul unuia dintre soți, copilul adoptat, precum și copilul încredințat unuia sau ambilor soți ori dat în plasament familial sau pentru care s-a instituit tutela sau curatela potrivit legii.

(5) Prin termenul persoană singură se înțelege persoana care a împlinit vârsta de 18 ani, locuiește și se gospodărește singură.

(6) Beneficiază de reglementările prezentei legi și familiile sau persoanele singure, cetățeni ai altor state sau apatrizi, care au reședința sau, după caz, domiciliul în România, în condițiile legislației române.

Art. 3. - (1) Au dreptul la venitul minim garantat în condițiile prezentei legi și soții despărțiți în fapt, dacă ancheta socială justifică acordarea acestuia.

(2) Beneficiază de reglementările prezentei legi și persoanele fără domiciliu, aflate în situație de nevoie, pe baza declarației pe propria răspundere că nu au solicitat drepturile de la alte primării.

SECȚIUNEA a 2-a
Nivelul venitului minim garantat

Art. 4. - (1) Nivelul lunar al venitului minim garantat este de:

a) 1.134.000 lei pentru familiile formate din 2 persoane;

b) 1.575.000 lei pentru familiile formate din 3 persoane;

c) 1.953.000 lei pentru familiile formate din 4 persoane;

d) 2.331.000 lei pentru familiile formate din 5 persoane;

e) câte 157.500 lei pentru fiecare altă persoană peste numărul de 5 persoane, care face parte din familie, în condițiile prezentei legi.

(2) În situația persoanelor singure nivelul lunar al venitului minim garantat este de 630.000 lei.

(3) Nivelul venitului minim garantat se indexează anual prin hotărâre a Guvernului, în raport cu evoluția prețurilor de consum.

SECȚIUNEA a 3-a
Stabilirea cuantumului ajutorului social

Art. 5. - (1) Cuantumul ajutorului social se stabilește ca diferență între nivelurile prevăzute la art. 4 și venitul net lunar al familiei sau al persoanei singure.

(2) Dacă din calcul rezultă un ajutor social mai mic de 50.000 lei, se acordă 50.000 lei.

Art. 6. - (1) Familiile și persoanele singure cu venituri nete lunare până la nivelul venitului minim garantat beneficiază de o majorare cu 15% a cuantumului ajutorului social pe familie, în cazul în care cel puțin un membru al familiei face dovada că lucrează pe bază de contract individual de muncă sau convenție civilă de prestări de servicii.

(2) Persoanele apte de muncă din familiile pentru care se asigură venitul minim garantat vor efectua lunar, cel mult 72 de ore, la solicitarea primarului, acțiuni sau lucrări de interes local fără a se putea depăși regimul normal de lucru și cu respectarea normelor de securitate și igienă a muncii.

(3) Obligația de a presta muncile prevăzute la alin. (2) nu poate fi transferată altor persoane.

Art. 7. - (1) Persoanele apte de muncă care nu realizează venituri din salarii sau din alte activități se iau în considerare la stabilirea numărului membrilor de familie pentru determinarea nivelului de venit pe familie numai dacă fac dovada faptului că sunt în evidența agenției teritoriale pentru ocuparea forței de muncă pentru încadrare în muncă și nu au refuzat nejustificat un loc de muncă oferit sau nu au refuzat participarea la un program de pregătire profesională.

(2) Nu are obligația de a face dovada prevăzută la alin. (1):

a) persoana care are în îngrijire, potrivit legii, unul sau mai mulți copii în vârstă de până la 7 ani;

b) persoana care urmează o formă de învățământ la cursuri de zi, prevăzută de lege, până la împlinirea vârstei de 25 de ani sau de 26 de ani în cazul celor care urmează studii superioare cu durată de școlarizare mai mare de 5 ani;

c) persoana care îndeplinește condițiile legale de pensionare;

d) persoana adultă a cărei incapacitate de muncă este dovedită prin acte medicale.

Art. 8. - (1) La stabilirea venitului net lunar al familiei și, după caz, al persoanei singure se iau în considerare toate veniturile pe care membrii acesteia le realizează, inclusiv cele care provin din indemnizația de șomaj, creanțe legale, convenții civile de întreținere aflate în executare, indemnizații cu caracter permanent, alocații de stat pentru copii, alocații suplimentare pentru familiile cu copii, alocații de întreținere pentru copiii încredințați sau dați în plasament, burse pentru elevi și studenți acordate în condițiile legii, precum și ajutorul care se acordă soților celor care satisfac serviciul militar obligatoriu.

(2) Dacă familia are în proprietate terenuri, clădiri, spații locative sau alte bunuri, mobile ori imobile, la stabilirea venitului net lunar al familiei se iau în considerare arenda, chirile, alte fructe civile, naturale sau industriale, produse de acestea, precum și veniturile care se pot obține din valorificarea bunurilor respective, sub condiția păstrării unei locuințe minime și a bunurilor necesare nevoilor familiale.

(3) În cazul familiei sau al persoanei singure care locuiește și gospodărește împreună cu alte familii sau persoane singure și contribuie împreună la achiziționarea sau la realizarea unor bunuri și a unor venituri din valorificarea acestora ori la consumul acestora, la stabilirea cuantumului ajutorului social se iau în considerare atât veniturile nete lunare proprii, cât și partea ce îi revine de drept din veniturile lunare nete realizate în comun de persoanele din gospodărie.

SECȚIUNEA a 4-a Stabilirea și plata ajutorului social

Art. 9. - (1) Ajutorul social, în condițiile prezentei legi, se acordă pe bază de cerere și acte doveditoare privind veniturile membrilor de familie.

(2) Lipsa sau, după caz, existența oricăror alte venituri decât cele care pot fi dovedite cu acte se menționează în declarația pe propria răspundere a persoanei care solicită ajutorul social.

(3) Cererea prevăzută la alin. (1) se face numai de către unul dintre membrii familiei, care are capacitatea deplină de exercițiu a drepturilor civile.

(4) În cazurile prevăzute de reglementările legale în vigoare cererea poate fi întocmită de curatorul sau tutorele persoanei îndreptățite.

(5) Titularul ajutorului social este persoana care a făcut cererea, iar beneficiarul ajutorului social este familia.

Art. 10. - (1) Cererea de acordare a ajutorului social, declarația privind veniturile realizate de membrii familiei, precum și celelalte acte doveditoare se depun și se înregistrează la primarul localității în a cărei rază teritorială locuiește titularul.

(2) În cazul cetățenilor străini sau apatrizi documentele prevăzute la alin. (1) se depun la primarul localității în a cărei rază teritorială aceștia au reședința sau, după caz, domiciliul.

(3) În cazul persoanelor prevăzute la art. 3 alin. (2) cererea se înregistrează la primarul localității reședință de județ sau, după caz, la primarul general al municipiului București.

Art. 11. - (1) Cererea de acordare a ajutorului social se soluționează în termen de 30 de zile de la data înregistrării.

(2) În vederea soluționării cererii de ajutor social primarul dispune, în mod obligatoriu, efectuarea anchetei sociale, care constituie probă legală pentru instanțele judecătorești, în legătură cu deschiderea dreptului sau respingerea cererii.

(3) Răspunderea asupra conținutului anchetei sociale revine persoanelor care au efectuat și au semnat ancheta socială.

Art. 12. - (1) Stabilirea dreptului de ajutor social, a cuantumului, precum și plata acestuia se fac prin dispoziția scrisă a primarului, pe baza documentației prezentate de personalul din serviciul de asistență socială de la primărie. Dispoziția primarului se comunică titularului ajutorului social în termen de 5 zile de la data emiterii.

(2) Plata ajutorului social se face începând cu luna următoare celei în care s-a înregistrat cererea la primarul localității.

(3) Creanța beneficiarilor de ajutor social este o creanță privilegiată.

Art. 13. - (1) Schimbarea, la cerere sau din oficiu, a titularului ajutorului social se face prin dispoziție a primarului și se comunică atât noului titular al ajutorului social, cât și celui înlocuit.

(2) În cazul în care schimbarea titularului este cerută de membrii familiei, dispoziția primarului se comunică și acestora.

SECȚIUNEA a 5-a Obligațiile beneficiarilor de ajutor social

Art. 14. - (1) Titularul ajutorului social are obligația să comunice primarului, în scris, orice modificare intervenită cu privire la veniturile și la numărul membrilor familiei, în termen de 30 de zile de la data la care a intervenit modificarea.

(2) În cazul în care eventualele modificări nu conduc la majorări sau diminuări ale ajutorului social mai mari de 50.000 lei pe familie, ajutorul social stabilit anterior se menține pe o durată de cel mult 3 luni.

Art. 15. - (1) Persoanele apte de muncă, pentru care se acordă ajutorul social, au obligația să dovedească cu acte, din 3 în 3 luni, că îndeplinesc condițiile prevăzute la art. 7 alin. (1).

(2) Neîndeplinirea obligațiilor prevăzute la alin. (1) atrage, după caz:

a) suspendarea plății ajutorului social în cazul persoanei singure;
b) modificarea cuantumului ajutorului social prin excluderea din numărul membrilor de familie a persoanelor care nu îndeplinesc obligațiile prevăzute la alin. (1).

Art. 16. - Neîndeplinirea obligațiilor prevăzute la art. 6 alin. (2) atrage, după caz:

a) suspendarea plății ajutorului social în cazul persoanei singure;
b) modificarea cuantumului ajutorului social acordat familiei prin excluderea din numărul membrilor acesteia a persoanei care refuză nejustificat efectuarea acțiunilor sau lucrărilor de interes local.

Art. 17. - (1) Suspendarea plății ajutorului social și, după caz, modificarea cuantumului se fac prin dispoziția scrisă a primarului și se comunică titularului în termen de 15 zile de la data emiterii acesteia.

(2) Suspendarea plății sau modificarea cuantumului ajutorului social se face începând cu luna următoare celei în care nu mai sunt îndeplinite obligațiile prevăzute la art. 6 alin. (2) și la art. 15 alin. (1).

Art. 18. - Prezentarea de către titular a dovezilor prevăzute la art. 15 alin. (1), în termen de 3 luni de la data suspendării efective a plății ori a modificării cuantumului ajutorului social, are ca efect încetarea suspendării plății drepturilor și, după caz, recalcularea cuantumului acestuia. Titularul ajutorului social va primi drepturile corespunzătoare perioadei în care plata a fost suspendată sau modificată.

Art. 19. - (1) Modificarea cuantumului ajutorului social, în condițiile art. 15 alin. (2) lit. b), se stabilește prin dispoziție a primarului.

(2) Dispozițiile prevăzute la alin. (1) produc efecte de la data de întâi a lunii următoare depunerii cererii pentru modificarea cuantumului ajutorului social sau a emiterii dispoziției în cazul în care decizia s-a luat la inițiativa primarului.

Art. 20. - Plata ajutorului social încetează în următoarele situații:

a) în cazul în care beneficiarii ajutorului social nu mai îndeplinesc condițiile prevăzute de prezenta lege;
b) în cazul în care plata ajutorului a fost suspendată și, în termen de 3 luni de la data suspendării efective a plății, nu au fost depuse dovezi că sunt îndeplinite cerințele prevăzute la art. 15 alin. (1).

Art. 21. - (1) Sumele încasate necuvenit, cu titlu de ajutor social, se recuperează de la beneficiar în termen de cel mult 3 ani de la efectuarea plății.

(2) În cazul în care nu se pot recupera, integral sau parțial, sumele plătite necuvenit cu acest titlu vor fi recuperate, în condițiile legii, de la persoanele vinovate de efectuarea plății, pe o perioadă de cel mult 3 ani.

(3) Recuperarea sumelor plătite cu titlu de ajutor social se face prin dispoziție a primarului, care se comunică în termen de 15 zile de la constatare.

(4) Dispoziția de recuperare constituie titlu executoriu de la data comunicării.

(5) Sumele încasate necuvenit ca urmare a săvârșirii unei infracțiuni se recuperează integral de la persoanele vinovate, în condițiile legii.

CAPITOLUL II Ajutorul pentru încălzirea locuinței

Art. 22. - (1) Pentru perioada sezonului rece, 1 noiembrie - 31 martie, persoanele singure și familiile beneficiare de ajutor social potrivit prevederilor prezentei legi primesc, o dată cu acesta, un ajutor pentru încălzirea locuinței.

(2) Ajutorul pentru încălzirea locuinței se cuprinde în ajutorul social, prin majorarea nivelului lunar al venitului minim garantat, pentru perioada prevăzută la alin. (1), după cum urmează:

a) cu 500.000 lei/familie sau persoană singură, în cazul în care utilizează pentru încălzirea locuinței energia termică furnizată de sisteme centralizate;

b) cu 250.000 lei/familie sau persoană singură, în cazul în care utilizează pentru încălzirea locuinței sisteme de încălzire cu lemne, cărbuni, gaze naturale și combustibili petrolieri.

(3) Cuantumul prevăzute la alin. (2) se indexează anual, dacă este cazul, prin hotărâre a Guvernului.

(4) Sumele necesare pentru majorarea nivelului minim garantat pentru perioada sezonului rece, în cuantumul prevăzute la alin. (2), se suportă din aceleași surse ca și ajutorul social pentru asigurarea venitului minim garantat.

CAPITOLUL III

SECȚIUNEA 1

Ajutorul social care se acordă soțiilor celor care satisfac serviciul militar obligatoriu

Art. 23. - (1) Soțiile celor care satisfac serviciul militar obligatoriu, care nu realizează venituri sau acestea sunt mai mici decât salariul de bază minim brut pe țară, beneficiază, la cerere, de ajutor social lunar, pe perioada satisfacerii serviciului militar obligatoriu de către soț, dacă se găsesc în una dintre următoarele situații:

- a) sunt gravide, începând cu luna a patra de sarcină;
- b) au copii în întreținere în vârstă de până la 7 ani;
- c) sunt încadrate în gradul I sau II de invaliditate.

(2) Stabilirea și plata ajutorului social pentru soțiile celor care satisfac serviciul militar obligatoriu se fac de către centrele militare județene sau ale sectoarelor municipiului București.

(3) Quantumul ajutorului social lunar acordat în condițiile alin. (1) este de 1.400.000 lei.

(4) Quantumul ajutorului social lunar prevăzut la alin. (3) se indexează prin hotărâre a Guvernului.

Art. 24. - Fondurile necesare pentru plata ajutorului social pentru soțiile celor care satisfac serviciul militar obligatoriu se suportă de la bugetul de stat.

SECȚIUNEA a 2-a

Alocația pentru copiii nou-născuți

Art. 25. - (1) Mamele au dreptul la o alocație pentru fiecare dintre primii 4 copii născuți vii, în cuantum de 1.400.000 lei.

(2) Acordarea dreptului și plata alocației pentru copiii nou-născuți se realizează pe bază de cerere și acte doveditoare, prin dispoziție a primarului localității în a cărei rază domiciliază mama sau, după caz, unde a fost înregistrată nașterea copilului.

(3) Alocația prevăzută la alin. (1) se acordă o singură dată pentru fiecare copil născut viu.

(4) Alocația prevăzută la alin. (1) se poate acorda reprezentantului legal al copilului atunci când mama nu este în situația de a beneficia de acest drept.

(5) Quantumul alocației prevăzute la alin. (1) se indexează prin hotărâre a Guvernului.

Art. 26. - Fondurile necesare pentru plata alocațiilor pentru copiii nou-născuți se suportă din bugetul de stat.

CAPITOLUL IV

Dispoziții tranzitorii și finale

Art. 27. - (1) Fondurile necesare pentru plata ajutorului social și a ajutorului pentru încălzirea locuinței se suportă din bugetele locale. La stabilirea criteriilor de repartizare a sumelor defalcate din unele venituri ale bugetului de stat, pentru echilibrarea bugetelor locale ale unității administrativ-teritoriale se are în vedere și numărul beneficiarilor de ajutor social și de ajutor pentru încălzirea locuinței, care se acordă în condițiile prezentei legi.

(2) Fondurile prevăzute la alin. (1) se evidențiază distinct în bugetele locale și nu pot fi utilizate pentru alte destinații.

Art. 28. - (1) Guvernul, la propunerea Ministerului Muncii și Solidarității Sociale, precum și primarii pot acorda ajutoare de urgență, în limita fondurilor existente, familiilor sau persoanelor care se află în situații de necesitate datorate calamităților naturale, incendiilor, accidentelor, precum și altor situații deosebite stabilite prin lege.

(2) Primarii pot organiza acordarea ajutorului social în bani, în natură și prin plata unor cheltuieli de întreținere și încălzire a locuinței, la prețurile și tarifele stabilite potrivit legii.

(3) Primarii pot dispune ca o parte din cheltuielile cu înmormântarea persoanelor din familiile beneficiare de ajutor social să fie asigurate din fondurile alocate pentru plata ajutorului social, în limita sumelor cuvenite familiilor în cauză.

Art. 29. - (1) La stabilirea altor drepturi și obligații nu se iau în considerare ajutoarele sociale și alocațiile prevăzute în prezenta lege, cu excepția obligației legale de întreținere stabilite prin hotărâre a instanțelor judecătorești, în conformitate cu prevederile Codului familiei.

(2) Ajutoarele sociale și alocațiile pentru copiii nou-născuți, reglementate prin prezenta lege, pot fi supuse executării silită în condițiile dispozițiilor privind executarea silită a creanțelor bugetare, numai pentru recuperarea sumelor plătite necuvenit cu acest titlu, precum și pentru plata obligațiilor legale de întreținere stabilite prin hotărâre a instanțelor judecătorești, în conformitate cu prevederile Codului familiei.

Art. 30. - (1) Dispoziția privind acordarea, neacordarea, modificarea, suspendarea, încetarea plății drepturilor prevăzute de prezenta lege, schimbarea titularului acestora, precum și cea de recuperare a sumelor încasate necuvenit se poate ataca potrivit prevederilor Legii contenciosului administrativ nr. 29/1990, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Cererile, acțiunile și căile de atac privind drepturile prevăzute în prezenta lege sunt scutite de taxa de timbru.

Art. 31. - (1) Consiliul local are obligația să asigure, cu prioritate, prin bugetul local, fonduri pentru plata drepturilor prevăzute de prezenta lege.

(2) Primarul răspunde de plata drepturilor stabilite în prezenta lege.

(3) Primarul are obligația să comunice, până la data de 10 a fiecărei luni, direcțiilor de muncă și solidaritate socială județene, respectiv Direcției generale de muncă și solidaritate socială a municipiului București, datele statistice privind numărul titularilor de ajutor social, plățile efectuate și drepturile bănești aprobate cu acest titlu.

Art. 32. - La solicitarea persoanelor direcțiile de muncă și solidaritate socială județene, respectiv Direcția generală de muncă și solidaritate socială a municipiului București, precum și consiliile locale acordă gratuit consultanță de specialitate.

Art. 33. - Direcțiile de muncă și solidaritate socială județene, respectiv Direcția generală de muncă și solidaritate socială a municipiului București, verifică respectarea prevederilor prezentei legi.

Art. 34. - (1) Prezenta lege va intra în vigoare la data de 1 ianuarie 2002.

(2) În termen de 90 de zile de la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I, Ministerul Muncii și Solidarității Sociale va elabora normele metodologice de aplicare, care se aprobă prin hotărâre a Guvernului.

Art. 35. - Pe data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă: Legea nr. 67/1995 privind ajutorul social, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 131 din 29 iunie 1995; Hotărârea Guvernului nr. 125/1996 cu privire la stabilirea unor măsuri în legătură cu acordarea ajutorului social, precum și pentru modificarea și completarea Normelor metodologice pentru aplicarea dispozițiilor Legii nr. 67/1995, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 55 din 15 martie 1996; art. 5 lit. b), art. 6, 7 și 8 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 118/1999 privind înființarea și utilizarea Fondului național de solidaritate, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 312 din 30 iunie 1999, cu modificările și completările ulterioare; art. 10-23 din Normele metodologice de aplicare a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 118/1999 privind înființarea și utilizarea Fondului național de solidaritate, cu modificările și completările ulterioare, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 743/2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 457 din 6 septembrie 2000; art. 5-13 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 162/1999 privind instituirea prețului național de referință pentru energia termică furnizată populației prin sisteme centralizate, precum și pentru acordarea de ajutoare bănești pentru categoriile defavorizate ale populației, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 529 din 29 octombrie 1999, precum și orice alte dispoziții contrare.

Această lege a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din 21 iunie 2001, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (1) din Constituția României.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR
VALER DORNEANU

Această lege a fost adoptată de Senat în ședința din 28 iunie 2001, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (1) din Constituția României.

PREȘEDINTELE SENATULUI
NICOLAE VĂCĂROIU

București, 18 iulie 2001.
Nr. 416.